

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-168/19 - 1

Kohtuasi C-168/19

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

25. veebruar 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Corte dei Conti – Sezione Giurisdizionale per la Regione Puglia
(Itaalia kontrollikoja Apuulia maakonna koda)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

10. juuli 2018

Kaebaja:

HB

Vastustaja:

Istituto Nazionale della Previdenza Sociale

ITAALIA VABARIIK

CORTE DEI CONTI (Itaalia kontrollikoda)

Kohtumäärus 125/2018

Apuulia maakonna koda,

[...],

on teinud järgmise

KOHTUMÄÄRUSE

kaebuse [...] kohta, mille on esitanud **HB** [...], vs. **Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (I.N.P.D.A.P.)**, [...].

*****

1. PÕHIKOHTUASI

Avaldusega, mis tehti Istituto Nazionale della previdenza Socialele (Itaalia Riiklik Sotsiaalkindlustusamet) teatavaks 21. juulil 2017, esitas HB kaebuse Riikliku Sotsiaalkindlustusameti peale, et tunnustataks tema õigust saada Portugalis oma pensioni, ilma et sellest Itaalia makse kinni peetaks.

Kaebajast pensionär, kelle pensioni oli registrikande nr 17130153 alusel alates 1. augustist 2007 hallanud Istituto Nazionale di Previdenza e Assistenza per i dipendenti dell'Amministrazione Pubblica (Itaalia riiklik avaliku sektori töötajate sotsiaalkindlustuse amet (I.N.P.D.A.P.)) ja kes oli asunud elama Portugalis, teatas I.N.P.S.-ile 16. detsembri 2015. aasta tähtitud kirjaga oma soovist saada igal kuul oma pensioni, ilma et sellest Itaalia makse kinni peetaks, nagu on ette nähtud 10. juuli 1982. aasta seaduse nr 562 artiklis 18 ja artikli 19 lõikes 2; selle seadusega ratifitseeriti Itaalia Vabariigi ja Portugalis Vabariigi vaheline leping tulumaksuga topeltmaksustamise vältimiseks ning sellest maksust kõrvalehoidmise takistamiseks.

Riiklik Sotsiaalkindlustusamet lükkas kaebaja taotluse tagasi, olles 23. detsembri 2015. aasta otsusega teatanud, et Itaalia riigi pensionäridel „ei ole sellesama lepingu artiklist 19 tulenevalt võimalust saada Portugalis maksusoodustusi. Maksuvabastust võivad saada kõik Itaalia erasektoris töötanud pensionärid“.

Itaalia Riiklik Sotsiaalkindlustusamet osales kohtumenetluses, esitades 7. aprillil 2017 oma vastuse koos haldusaruandega, milles väideti, et kaebaja nõue on põhjendamatu, kuna „kui erasektoris töötanud pensionäridel [lk 2] on pensioni maksuvabalt saamiseks ainus tingimus nende residentsus, siis avalikus sektoris töötanud pensionäridele on Itaalia maksuvabastus võimalik ainult pärast välisriigi kodakondsuse saamist“.

2. LIKMESRIIGI ÕIGUS

Käesolevas kohtuasjas kohaldatavad sätted on järgmised.

-10. juuli 1982. aasta [seadus] nr 562 (Gazzetta Ufficiale üldseeria nr 224, 16.8.1982)

ARTIKKEL 18. (Pensionid)

Piiramata artikli 19 lõike 2 kohaldamist, kuuluvad pensionid ja muu sarnane tulu, mida makstakse lepinguosalisest riigi residendile seoses töötamise lõpetamisega, maksustamisele ainult selles riigis.

Artikkel 19 (Avalik teenistus)

2. a) Pensionid, mida lepinguosalisest riik või mõni tema poliitiline või halduslik allüksus või kohalik omavalitsusüksus maksab füüsilisele isikule selle riigi või kohaliku omavalitsusüksuse jaoks tehtud töö eest kas otse või tehes makseid enda moodustatud fondidest, kuuluvad maksustamisele ainult selles riigis.

3. EELOTSUSETAOTLUSE PÕHISTUSE LÜHIÜLEVAADE

Põhikohtuasja menetlevale kohtule esitatud juhtumi lahendamiseks olulised asjaolud kuuluvad Euroopa Liidu õiguse kohaldamisalasse, sest kuigi otsene maksustamine kuulub liikmesriikide pädevusse, peavad liikmesriigid seda pädevust kasutades siiski järgima liidu õigust, nagu Euroopa Liidu Kohus on juba märkinud (vt viimati 19. novembri 2015. aasta kohtuotsus *Hirvonen*, C-632/13, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

Kuigi liikmesriikide maksustamispädevus otseste maksude valdkonnas on riikliku suveräänsuse väljendus ega kuulu ühenduse ainupädevusse, tuleb seda suveräänsust teostades järgida aluslepingus sätestatud põhivabadusi, millel põhineb [lk 3] siseturu rajamine ja toimimine. Sellest tulenevalt on liikmesriikide mis tahes maksuseaduste ja kõigi aluslepingu vahetult kohaldatavate normide vahel potentsiaalne seos, mille tagajärjel piiratakse üldiselt liikmesriikide maksualast suveräänsust otseste maksude valdkonnas, eriti ELTL artikli 21 alusel, mis on see ELTLi säte, millele tuleb käesolevas kohtuasjas tugineda.

Euroopa Kohus on nimelt leidnud (19. novembri 2015. aasta kohtuotsuses *Hirvonen*, C-632/13), et pensionile jäänud isik, kes – asumaks elama teise liikmesriiki – lahkub liikmesriigist, kus ta on elanud kogu oma tööalase karjääri jooksul, võib juhul, kui tema olukord ei kuulu ELTL artikliga 45 antud tagatiste kohaldamisalasse, tugineda liidu kodanikuna isikute vaba liikumise õigusele kooskõlas ELTL artikliga 21 (selle kohta vt 9. novembri 2006. aasta kohtuotsus *Turpeinen*, C-520/04, punktid 16–23).

Pole vaidlust, et põhikohtuasjas käsitletavate Itaalia õigusnormidega on kehtestatud erasektoris töötanud Itaalia pensionäride ja avalikus sektoris töötanud Itaalia pensionäride ebavõrdne kohtlemine, kui mõlemad on Portugali residendid, nii et erinev maksustamine – esimeste jaoks soodsam, teiste jaoks ebasoodsam – takistab Euroopa Liidu sisest liikumisvabadust.

Euroopa Liidu Kohus (9. novembri 2006. aasta kohtuotsuses *Turpeinen*, C-520/04) on leidnud, et „[l]iikmesriigi õigusnormid, mis seavad mõned liikmesriikide kodanikud ebasoodsamasse olukorda üksnes seetõttu, et nad on kasutanud oma vabadust liikuda ja elada teises liikmesriigis, tooks seega kaasa ebavõrdse kohtlemise, mis on vastuolus ühenduse kodaniku staatuse aluseks olevate põhimõtetega ehk seaduse ees võrdse kohtlemisega liikumisvabaduse kasutamisel.“ (punkt 22). Kõnealusel juhul on olukord ebasoodsam ainult kaudselt, kuna see on seotud era- ja avalikus sektoris töötanud isikute pensionide erineva maksustamisega.

Lisaks kujutab Portugali elama asuvate Itaalia kodanike pensionide erinev maksustamine olenevalt sellest, kas nad on töötanud avalikus või erasektoris, endast kodakondsuse alusel diskrimineerimist, mis on ELTL artikliga 18 keelatud, kuna esimestel piisab residentsusnõude täitmisest, samal ajal kui teistel on vaja saada Portugali kodakondsus.

Üldjoontes nõuab diskrimineerimiskeelu põhimõte, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtmoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud.

Euroopa Kohus on selgitanud, et võrdse kohtlemise põhimõte ei keela mitte üksnes otsust või ilmset diskrimineerimist (*overt discrimination*), vaid ka kaudset või [lk 4] varjatud diskrimineerimist (*covert discrimination*), mis põhinevad küll teistel eristuskriteeriumidel, kuid annavad tegelikult sama tulemuse.

Euroopa Kohtule esitatava eelotsuse küsimuse võib seega sõnastada järgmiselt: „Kas ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et need keelavad liikmesriigi õigusnormidega ette näha, et teises liikmesriigis elaval isikul, kes on saanud kogu oma tulu esimesest liikmesriigist, kuid kellel ei ole teise riigi kodakondsust, maksustatakse tulu ilma viimase poolt kohaldatavate maksusoodustusteta?“

Esitatud põhjendustest lähtudes

[...]

peatada menetlus kuni Euroopa Liidu Kohtu otsuse tegemiseni.

[...] Baris [...] 10. juulil 2018 [...]